

Коледж ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Коледжу
ПВНЗ «КІДМУ КПУ»
В.В. Кошолап

_____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

напрямок підготовки **5.130102– «Соціальна робота»**

форма навчання **денна**

(Шифр за ОПШ **ВШІ 3**)

Кіровоград – 2016 рік

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів для спеціальності 5.130102– «Соціальна робота», 2016р.

Розробник: старший викладач циклової комісії з правознавства Литвин І.І.

Робоча навчальна програма затверджена на засіданні циклової комісії з правознавства коледжу ПВНЗ «КІДМУ КПУ».

Протокол №__ від _____ 2016 року

Голова циклової комісії
з правознавства

(підпис)

(Ю.А. Кричун)
(прізвище та ініціали)

_____ 20__ року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від _____ 2016 року № _____

_____ 20__ року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 1301 “Соціальне забезпечення” <hr/> <small>(шифр, назва)</small>	Нормативна	
Модулів – 1	Напрямок <hr/> 5.130102 «Соціальна робота» <small>(шифр, назва)</small>	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування) «Соціальна робота»	2-й	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин -36		2-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	8 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		6 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		22 год.	год.
		ІНДЗ:	
Вид контролю: іспит			

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Основні професійні компетенції:

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» за відповідними напрямками підготовки, спеціальностями та спеціалізаціями студенти мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці та володіти такими основними професійними компетенціями з охорони праці:

у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві.

в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;

- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

у проектній діяльності:

- розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

у педагогічній діяльності:

- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.

у консультаційній діяльності:

- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Лекція №1. Міжнародні норми в галузі охорони праці

Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.

Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Вимоги до забезпечення охорони праці в структурі соціальної відповідальності.

Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Охорона праці - частина соціальної політики ЄС. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».

Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз. Співдружність незалежних держав.

Лекція № 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі

Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Показник нормативно-правових актів з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

Лекція № 3. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності

Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції. Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку.

Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони.
Вимоги до засобів індивідуального захисту.

Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Утримання території підприємств галузі. Особливості охорони праці при ремонтних роботах, під час вантажно-розвантажувальних робіт. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря.

Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи.

Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі. Шкідливі хімічні речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук, ультразвук. Виробничі випромінювання. Мікроклімат робочої зони.

Важкість праці: Динамічні, статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці.

Лекція № 4. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві

Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування.

Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Правління Фонду. Виконавча дирекція Фонду. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів. Джерела фінансування Фонду. Страхові тарифи. Страхові виплати. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків. Обов'язки Фонду. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці		2	1			5						
Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі		2	1			5						
Тема 3. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності		2	2			6						
Тема 4. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві		2	2			6						
Усього годин	36	8	6			22						

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні норми в галузі охорони праці	1
2	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	1
3	Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності	2
4	Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	2
	Всього	6

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні норми в галузі охорони праці	5
2	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	5
3	Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності	6
4	Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	6
	Всього	22

Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			10	100
T1	T2	T3	10	100
30	30	30	10	100

Форма і методи контролю

В процесі вивчення дисципліни “Охорона праці в галузі ” контроль здійснюється в наступних формах:

Форми контролю	Кількість	Терміни контролю
1. Вхідний контроль	1	на 1 занятті
2. Поточний контроль:		
МКР	1	на останньому занятті
Самостійні роботи	3	на семінарських заняттях
Опитування, участь у дискусіях	3	на семінарських заняттях
3. Підсумковий контроль		
Іспит		в період сесії

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів відбувається на підставі наступних критеріїв:

1) Правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення теоретичних понять курсу).

2) Рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень.

3) Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних знань) і правових норм.

5) Вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями.

Відповідь студента оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу.

“ВІДМІННО” ставиться студенту тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що студент у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, викладений на лекціях, в підручниках, володіє знаннями, на іспиті та семінарських заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних, галузевих дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова студента повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

“ДОБРЕ” передбачає також високого рівня знань і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові і стилі викладу.

“ЗАДОВІЛЬНО” передбачає наявність знань лише основного матеріалу; студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.

“НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться, коли студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Соціальний діалог у Європейському Союзі та Україні.
2. Міжнародні стандарти соціальної відповідальності.
3. Основні принципи впровадження соціальної відповідальності.
4. У чому полягає різниця між небезпечними та шкідливими виробничими факторами?
5. Що таке охорона праці? Які завдання вона вирішує та яка її структура?
6. Як класифікуються нещасні випадки? Що таке нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом?
7. Законодавство Європейського Союзу з охорони праці.
8. Що таке аварії та як вони класифікуються?
9. Як здійснюється системний аналіз в охороні праці?
10. Охарактеризуйте основні групи причин виробничого травматизму та професійних захворювань і групи заходів щодо їх попередження.
11. Що таке виробничий ризик і як він оцінюється?
12. Наведіть класифікацію умов праці.
13. Як здійснюється аналіз умов праці?
14. Охарактеризуйте основні методи аналізу виробничого травматизму.
15. У чому полягає призначення аналізу виробничого травматизму, які існують групи методів аналізу виробничого травматизму?
16. Що таке та як визначаються коефіцієнт частоти травматизму, коефіцієнт важкості травматизму, коефіцієнт виробничих втрат?
17. У чому суть топографічних, монографічних, економічних та ергономічних методів аналізу травматизму?
18. З якою метою і яким чином оцінюється стан умов праці на виробництві?
19. Які умови праці вважаються оптимальними, а які допустимими?
20. Що таке шкідливі умови праці, як вони класифікуються?
21. Що таке екстремальні умови праці, коли вони дозволяються?
22. Що є базою законодавства України про охорону праці та які основні закони складають це законодавство?
23. Як застосовуються в Україні норми міжнародного законодавства про охорону праці?
24. У чому полягають основні принципи державної політики в галузі охорони праці?
25. Що таке принцип трипартизму у вирішенні завдань охорони праці?
26. Яким чином здійснюється страхування від нещасних випадків на виробництві, і в чому полягають завдання цього страхування?
27. Які виплати та послуги здійснює Фонд соціального страхування від нещасного випадку?
28. Як здійснюється фінансування Фонду соціального страхування від нещасного випадку?
29. Що таке нормативно-правові акти з охорони праці та яким чином

здійснюється їх кодування?

30. Міжнародні організації та міжнародна співпраця у сфері охорони праці.

31. Хто, кого і за що може притягати до дисциплінарної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці? Яке при цьому може бути покарання?

32. Хто, кого і за що може притягати до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці?

33. Яке покарання може настати в рамках кримінальної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці?

34. Коли виникає матеріальна відповідальність за порушення законодавства про охорону праці?

35. У чому полягають гарантії прав на охорону праці працівників?

36. Які пільги та компенсації надаються працівникам, зайнятим на роботах з важкими та шкідливими умовами праці?

37. Для яких категорій працівників передбачені додаткові гарантії охорони праці та в чому суть цих гарантій?

38. Який порядок видачі працівникам спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту?

39. Яким чином відшкодовується шкода працівнику в разі його травмування або захворювання на виробництві?

40. Як відшкодовується шкода членам сім'ї загиблого на виробництві?

41. Які органи в нашій країні здійснюють державне управління охороною праці?

42. Які додаткові функції державного управління охороною праці виконують Мінпраці, МОЗ, ДСНС?

43. У чому полягає суть державного нагляду за охороною праці та які органи здійснюють його?

44. У чому полягає суть громадського контролю за охороною праці та хто здійснює його?

45. У чому полягають обов'язки роботодавця щодо забезпечення вимог законодавства про охорону праці?

46. Які основні обов'язки та права служби охорони праці на підприємстві?

47. У чому полягають повноваження комісії з питань охорони праці на підприємстві?

48. У чому полягають обов'язки працівників щодо виконання вимог охорони праці?

49. Як реалізується принцип безперервності навчання з охорони праці?

50. Як здійснюється навчання працівників з охорони праці при прийнятті на роботу та під час роботи на підприємстві?

51. Як здійснюється навчання з охорони праці посадових осіб і спеціалістів?

52. Що таке інструктажі з охорони праці, які існують види інструктажів, у чому призначення вступного та повторного інструктажів?

53. Коли і хто проводить повторні, позапланові та цільові інструктажі з охорони праці, яким чином вони оформляються?

54. Що таке СУОП, хто є її суб'єктом та об'єктом, які основні функції управління охороною праці?

55. Як здійснюється прогнозування стану та планування роботи з охорони праці на виробництві?

56. Як здійснюється контроль за станом охорони праці?

57. Які законодавчі акти встановлюють вимоги щодо розслідування й обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, у чому полягають ці вимоги?

58. Як проводиться розслідування нещасного випадку на виробництві без тяжкого чи смертельного наслідку з одним потерпілим?

59. Як проводиться розслідування смертельних, групових і з тяжкими наслідками нещасних випадків на виробництві?

60. Як проводиться розслідування професійних захворювань?

61. Яким чином реєструються нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання?

62. Як проводиться розслідування аварій на виробництві?

63. Охарактеризуйте поняття «фізіологія праці».

64. Охарактеризуйте поняття «стомлення» і «перевтома» працівника.

65. Охарактеризуйте поняття «гігієна праці».

66. Охарактеризуйте поняття «умови праці» та їх класи.

67. Охарактеризуйте поняття «виробнича санітарія».

68. Охарактеризуйте вимоги до розміщення та планування території підприємств.

69. Охарактеризуйте вимоги до виробничих і допоміжних приміщень.

70. Охарактеризуйте вимоги до організації праці на робочому місці.

71. Охарактеризуйте загальні положення щодо мікроклімату виробничих приміщень.

72. Охарактеризуйте дію мікроклімату на працівника.

73. Охарактеризуйте принципи санітарно-гігієнічного нормування параметрів мікроклімату на робочих місцях.

74. Охарактеризуйте заходи та засоби нормалізації мікроклімату.

75. Охарактеризуйте забруднюючі речовини, їх дію на людину та нормування.

76. Охарактеризуйте методи регулювання якості повітряного середовища у виробничих приміщеннях.

77. Охарактеризуйте порядок проектування вентиляції.

78. Охарактеризуйте природну та штучну вентиляцію та кондиціонування повітря.

79. Охарактеризуйте загальні уявлення про світло й основні світлотехнічні поняття.

80. Охарактеризуйте природне освітлення виробничих приміщень.

81. Охарактеризуйте штучне освітлення виробничих приміщень.

82. Охарактеризуйте основні характеристики та класи шумів.

83. Охарактеризуйте дію шуму на людину.
84. Охарактеризуйте нормування та вимірювання параметрів шуму.
85. Охарактеризуйте методи захисту від шуму.
86. Охарактеризуйте захист від ультра- й інфразвуку.
87. Охарактеризуйте основні визначення, параметри та категорії вібрації.
88. Охарактеризуйте вплив вібрації на людину.
89. Охарактеризуйте методи гігієнічної оцінки та принципи нормування параметрів виробничої вібрації.
90. Охарактеризуйте методи захисту від вібрації.
91. Охарактеризуйте основні параметри електромагнітних полів.
92. Охарактеризуйте дію на людину електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону.
93. Охарактеризуйте принципи нормування параметрів електромагнітних випромінювань.
94. Охарактеризуйте методи захисту від електромагнітних випромінювань.
95. Охарактеризуйте випромінювання, що відносяться до оптичного діапазону.
96. Охарактеризуйте інфрачервоні випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.
97. Охарактеризуйте ультрафіолетові випромінювання: параметри, вплив на людину, нормування та методи захисту.
98. Охарактеризуйте лазерні випромінювання: параметри, біологічна дія, нормування та вимоги безпеки.
99. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми.
100. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
101. Класифікація приміщень за небезпекою електротравм.
102. Причини електротравм.
103. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом (масаж серця, штучне дихання).
104. Визначення понять «пожежа» та «пожежна безпека». Небезпечні та шкідливі фактори, що пов'язані з пожежами.
105. Основні причини пожеж. Класифікація видів горіння. Класи пожеж.
106. Пожежовибухонебезпека об'єкта. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечних і пожежонебезпечних робочих зон приміщень за Правилами влаштування електроустановок.
107. Система запобігання пожеж.
108. Система пожежного захисту.
109. Пожежна сигналізація. Засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу.

110. Способи та засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі.

111. Евакуація людей при пожежі. Засоби колективного й індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі. Протидимовий захист.

112. Система організаційно-технічних заходів пожежної безпеки. Обов'язки державних органів, керівників підприємств, установ, організацій, підприємців, громадян щодо забезпечення пожежної безпеки.

113. Державний пожежний нагляд.

Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Кодекс законів про працю України.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України.
3. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України.
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України.
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності : Закон України.
6. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України.
7. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України.
8. Про охорону праці : Закон України.
9. Про пожежну безпеку : Закон України.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, про-фесійних захворювань і аварій на виробництві».
11. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці» : Наказ Держнагляд-охоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охо-рони праці підприємства» : Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
13. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноваж-жених найманими працівниками осіб з питань охорони праці» : Наказ Держгір-промнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
14. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» : Наказ Держнагляд-охоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
15. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» : Наказ Держнагляддохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
16. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнагляддохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
17. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій : Наказ Держнагляддохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на

підприємстві» : Наказ Держнагляддохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.

19. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнагляддохоронпраці України» : Наказ Держнагляддохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
20. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці : Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
21. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці : Затверджено Головою Держгірпром-нагляду 07.02.2008 р.

Основна література

22. Ткачук К. Н. Основи охорони праці : підручник / К. Н. Ткачук., М. О. Халімовський, В. В. Зацарний. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К. : Основа, 2006. – 444 с.
23. Протоєрейський О. С. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / О. С. Протоєрейський, О. І. Запорожець. – К. : Кн. вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
24. Копань В. С. Охорона праці в гуманітарній сфері : навч. посібн. / В. С. Копань. – К. : Пульсари, 2008 – 200 с.
25. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці : навч. посіб. / А. В. Русаловський. – 4-те вид., допов. і перероб. – К. : Вид-во ун-ту «Україна», 2009. – 295 с.
26. Третьяков О. В. Охорона праці : навч. посіб. з тестовим комплексом на CD / О. В. Третьяков, В. В. Зацарний, В. Л. Безсонний ; за ред. К. Н. Ткачука. – К. : Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.
27. Гогіташвілі Г. Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнарод-ними стандартами : навч. посіб. / Г. Г. Гогіташвілі, Є.-Т. Карчевські, В. М. Ла-пін. – К. : Знання, 2007. – 367 с.
28. Желібо Є. П. Охорона праці в органах державної податкової служби : навч. посіб. / Є. П. Желібо, Н. І. Баранова, В. В. Коваленко. – Ірпінь. – 2002.
29. Катренко Л. А. Охорона праці : курс лекцій / Л. А. Катренко, Ю. В. Кіт, І. П. Пістун. – Суми : унів-ка книга, 2009. – 540 с.
30. Охорона праці в будівництві : навч. посіб. / за ред.: Б. М. Коржика, В. М. Іванова. – Харків : Форт, 2010. – 388 с.
31. Березюк О. В. Охорона праці в галузі радіотехніки : навч. посіб. / О. В. Березюк, М. С. Лемешев. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 159 с.
32. Ярошевська В. М. Охорона праці в будівельній галузі : навч. посіб. / В. М. Ярошевська, В. Й. Чабан. – Рівне : НУВГП, 2005. – 313 с.
33. Батлук В. А. Охорона праці в галузі телекомунікацій : навч. посіб. / В. А. Батлук. – Львів : Афіша, 2003. – 320 с.

Додаткова література

34. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення».

35. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.
36. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
37. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
38. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.
39. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010 р. № 65.
40. НПАОП 0.00-2.23-04 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994.
41. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
42. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121.
43. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
44. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 р. № 528.
45. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.003-74 (1999) ССБТ «Опасные и вредные производственные факторы. Классификация».
46. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги.
47. ДБН 2.09.04-87 Адміністративні та побутові будівлі.
48. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
49. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.
50. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2001 р. № 559.
51. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

52. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
53. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
54. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
55. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
56. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

Інтернет-ресурси

57. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
58. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
59. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
60. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
61. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
62. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
63. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
64. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
65. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».
66. <http://www.oxpaha.ru> - ОХРАНА. Интернет-газета о безопасности.
67. <http://www.tehdos.ru> - Интернет-проект «Техдок.ру» – ресурс, посвященный вопросам охраны труда и промышленной безопасности.
68. <http://www.tehbez.ru> - Проект «Охрана труда в предпринимательстве», создан в рамках «Комплексной программы развития и поддержки малого предпринимательства в г. Москве».

69. <http://www.kodeks-luks.ru> - Нормативные документы в области охраны труда.
70. <http://www.gazeta.asot.ru> - Электронная версия газеты «Безопасность Труда и Жизни».
71. <http://www.asot.ru> - Центральный сайт Ассоциации специалистов по охране труда (РФ).